

УДК 811.161.2'282(477.86)

**ЛЕКСИКА СЕЛА СТРИГАНЦІ ЯК ОБ'ЄКТ
ЛЕКСИКОГРАФІЧНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.
3. 7 (ЗАРА – ЗАСУНУТИ)**

Любов Осташ

кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Львів, Україна)
e-mail: ostash.lubov@ukr.net
ORCID: 0000-0001-8785-7442

Роман Осташ

кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу української мови
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
(Львів, Україна)
e-mail: ostash.lubov@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9291-2653

У статті запропоновано нові підходи до лексикографічного опрацювання лексики сучасного мовлення мешканців одного села. Разом із апелювальною лексикою у словник уведено й оніми (імена, прізвища, вуличні прізвиська, мікротопоніми, топоніми). Окрім фразеологізмів, подано також узвичаєні вислови. У статті вміщено сьому частину лексем, які починаються на літеру **З**. У кожній словниковій статті подано максимальну кількість прикладів-цитат із розмовного діалектного мовлення, особливо при тих значеннях, які можуть відрізнятися від значень певної лексеми в літературній мові.

Ключові слова: діалектологія; лексикографія; фразеологія; діалектне мовлення; говірка; село Стриганці.

Ostash Liubov, Roman Ostash. Lexis of Stryhantsi village as objekt of lexicographical processing. 3/Z. 7 (ЗАРА – ЗАСУНУТИ).

The article suggests new approaches to the lexicographical processing of the modern speech lexis of residents from the particular village. Dialect of the village Stryhantsi of Tysmenytsya district, Ivano Frankivsk region was chosen as an object of the research, it is currently included into the dialect of the South-West Naddnistrrianshchyna. The village is situated 30 km from the regional center – the city of Ivano-Frankivsk (driving through Roshniv, Klubivtsi, Tysmenytsia). It is supposed that the village was founded in 1624. The village is marked on the map of the French engineer- map-maker Le Vasseur de Beauplan dated 1650. The article contains the seventh part of the lexemes starting from '3' (Z) letter. Registry words are provided under the capital letters in bold in accordance with the Ukrainian alphabet. Each vocabulary article provides the transcription with the obligatory mark of the stress and other acoustic peculiarities of the lexeme after the registry word in the square brackets. Stress mark in the transcription is put before the stressed syllable. Remarks are provided after the square brackets: for the noun – indication of the ending in the genitive case singular, indication of gender; for the verb – indication of the belonging to the part of the speech and aspect, for the adjective – indication of the belonging to part of the speech. Adjectives are provided in the form of masculine gender, followed by the endings in feminine and neutral genders; for other parts of the speech – indication of the belonging to the part of the speech. The glossary article provides all the meanings of the lexeme known to the author and the

maximum quantity of the examples with the quotes from the colloquial dialect speech, especially with meanings which can differ from the meaning of the same lexeme in the standard language. Endings are separated by the Arabic numerals. Homonyms are provided in the separate articles with the separate quantitative indication of the index to the right. Onyms along with the appellative lexis are introduced into the glossary (first names, surnames, street nicknames, microtoponyms, toponyms). Common phrases are also presented in addition to idioms. Some of the lexemes present a significant interest for the researchers of the historical grammar of Ukrainian language.

Keywords: *dialectology; lexicography; phraseology; dialectal speech; dialect; Stryhantsi village.*

Метою запропонованої статті є лексикографічне опрацювання лексики сучасного мовлення мешканців одного села. Об'єктом дослідження обрано говірку села Стріганці Тисменицького (діалектне стриганецьке – *Тисменецького*) району Івано-Франківської області (Україна). Говірка міститься на південному заході наддністрянського діалекту. Село розташоване в 30 км від обласного центру – міста Івано-Франківська (якщо їхати через *Рішинів, Клубівці, Тисменицю*). Вважається, що воно засноване 1624 року. Село значиться на карті французького інженера-картографа Левассера де Боплана з 1650 року. Сусіднє село *Рішинів* – набагато давніше, у писемних пам'ятках згадується з 1387 року. Із Стриганцями сусідять також села *Довге, Поберезжя* (діалектне стриганецьке – *Поберезжі*).

Структура словникової статті. Реєстрові слова подано великими літерами жирним шрифтом за українською абеткою. Після реєстрового слова у квадратних дужках наведено транскрипцію з обов'язковим позначенням наголосу та інших звукових особливостей лексеми. У мовленні стриганчан ненаголошений звук [e] звучить невиразно, часто наближаючись до [и] або [і]. Характерною особливістю говірки є те, що часто один і той же мовець може вживати будь-яку з цих паралельних фонетичних форм. Тобто при вимові лексеми **селó** 'вид населеного пункту' можливі такі фонетичні варіанти: **селó** [се^лло], **силó** [си^лло], **силó** [си^лло]. Із цієї ж причини, указуючи на середній рід у словникових статтях, присвячених прикметникам і дієприкметникам, указуємо (в ненаголошеній позиції) через скісну риску подвійну вимову, наприклад: **КАВÓВИЙ** [ка'вовий], -а, -е/-и, *прикм. 1.* Який стосується кави. *2.* Який має колір, аналогічний до кольору кави. Детальніше варіанти -е/-и не розшифровуємо, хоча слід мати на увазі, що, окрім указаних, можливі ще проміжні варіанти: звук [e], наближений до [и], та звук [и], наближений до [e]. Знак наголосу у транскрипції ставимо перед наголошеним складом. Після квадратних дужок подано ремарки: для **іменника** – вказівка на закінчення родового відмінка однини, вказівка на рід (*ч., ж., с.,* при іменнику спільного роду – *сп. р.*); для **діслова** – вказівка на частиномовну належність слова та на вид (*док., недок.*); для **прикметника** – вказівка на частиномовну належність. Прикметники подано у формі чоловічого роду, після того через коми вказано закінчення жіночого та середнього родів; для **інших частин мови** – вказівка на частиномовну належність. Якщо слово багатозначне, викладено всі відомі авторам значення лексеми. Ці значення відокремлено арабськими цифрами. Омоніми подано в окремих статтях із числовим позначенням індексу справа. Якщо реєстровим словом є вуличне прізвисько, то у словниковій статті вказуємо основні похідні форми прізвиськ членів сім'ї, не розписуючи детально всі можливі варіанти антропонімоформул, у яких можуть уживатися

ці основні форми. Докладніше про функціонування вуличних прізвиськ у Стриганцях див. [1].

Загальні умовні скорочення: **Авт.** – примітка авторів статті; **безос.** – безособове; **вл. н.** – власна назва; **див.** – дивись; **дієприкм.** – дієприкметник; **дієсл.** – дієслово; **док.** – доконаний вид; **згруб.** – згрубіле; **ж.** – жіночий рід; **мн.** – множина; **наз. відм.** – називний відмінок; **недок.** – недоконаний вид; **перен.** – переносне значення; **прикм.** – прикметник; **присл.** – прислівник; **с.** – середній рід; **сп. р.** – спільний рід; **ч.** – чоловічий рід; **♦** – фразеологічні одиниці; **■** – узвичаєні вислови.

З

ЗÁРА [ʒара] *присл.* Те саме, що **ЗÁРАЗ**: – *Принеси мені рискаль! – Зара!*

ЗÁРАЗ [ʒарас^с], **ЗÁРАС** [ʒарас^с] *присл.* **1.** (тепер) зараз; у цей проміжок часу; у ці часи, у цей період: а) *В мене на старі роботі зaráз робіт ремо́нт;* б) *Ту хату купів собі хтось з Франківська [м. Івано-Франківськ. – Авт.] під да́чу. Зара́з там ро́блiт вели́кий ремо́нт;* в) *Тут, де зaráз на́ше село́, ко́лись бу́ла пу́стині;* г) *Ку́ри сі зaráз лі́ніт і то́му не несу́тсі;* д) *Я зaráз як ві́ломлю до́брого бу́ка та надаю́ тобі́ ні́жче спи́ні, то́ будеш зна́ти, як на чу́жю́ гру́шку лі́зти;* е) *Зара́з та́кі доу́ці пі́шли, шо са́най – не са́най, всьо́ ї́дно бу́рині піду́т в рі́ст;* є) *Зара́з при́кро жи́ти, лю́ди ра́ту́ютьсі, як мо́жуть;* ж) *Зара́з на ба́зари́ до́бре пла́титсі мо́рква, бу́ра́к.* **2.** (в цю хвилину) зараз: *Він зaráз напува́є худо́бу.* **3.** Зразу ж, швидко: а) (бабуся до внучки, яка грається біля дорослих з дитячою лійкою) *Під но́ги не лий, бо зaráз обта́ла́наємсі;* б) *Парасо́лю чо не береш на го́лову? Зара́з промо́кнеш чи́сто.* **4.** Через невеликий (невизначений) проміжок часу, невдовзі; через хвилину: *Почека́й, зaráз я ве́рнусі, лиші́ піду́ по хлі́б.* **5.** у ролі виг. Лексема перебуває на межі між прислівником і вигуком, бо в різних ситуаціях може переважати той чи інший акцент. Уживається як вигук зі значенням ‘почекай трохи’ або ж при дієслові **чекай** (**почекай**). Цим співрозмовникові дається сигнал, що те, що він просить, не може бути виконане негайно, а невдовзі – через короткий час (хвилину, кілька секунд): (жінки, сідаючи в рейсовий автобус, подають одна одній сумки з покупками. Одна з них не встигає, їй треба чергову сумку покласти на місце, тому вона говорить до жінки, яка їй подає наступну сумку, щоб та зупинилася з подаванням) *Чека́й! Зара́з! Разом із тим у діалозі: – Пода́й мені́ ринку́! – Зара́з!* – відповідь співрозмовника залежно від ситуації можна трактувати просто як згоду: ‘Уже їду, невдовзі подам’ (**зара́з** тут лише окреслює час, необхідний для одержання результату). Див. ще **ЗÁРА**.

ЗАРА́НО [за́рано] *присл.* Надто рано: *То́ ще за́рано са́дити мандибу́рку.*

ЗÁРАС див. **ЗÁРАЗ**.

ЗАРАХО́ВУВАТИСІ [зара́ховуватисі́] *дієсл., недок., ЗАРАХУВА́ТИСІ* [зараху́ватисі́] *док.* Помилитися в підрахунках чого-небудь, по кілька разів перераховуючи.

ЗАРАХУВА́ТИСІ див. **ЗАРАХО́ВУВАТИСІ**.

ЗÁРВА [зарва], **-и, ж., перен.** Велика ненависть, неприязнь, ворожнеча: *Та вони́ між собо́в спочі́тку́ ду́же до́бре жи́ли, а пото́му шо́сь між ні́ми зайшло́ (чи посварі́лисі, чи шо?), і тепе́р між ні́ми за́рва.* **■** *зайшла́ за́рва* (між ким) – почалася ворожнеча.

ЗÁРВАТИ [зарвати] *дієсл., док.* **1.** Роздобути собі щось; здобути; захопити. **2.** Вхопити і втекти: *Ку́рка хоті́ла би в ку́хні що́сь за́рвати.*

ЗАРВА́ТИ [зар'вати] дієсл., док. (від кого) одержати прочухана: (бабуся, звертаючись до маленької, неслухняної онуки) *Не роби́ так, бо за́раз зарве́ш від ме́не.*

ЗАРВА́ТИСІ [зар'ватис'і] дієсл., док. (про ґрунт, землю, особливо на схилах) відірватися від основної частини, провалитися вниз, утворивши яму, провалля і т. ін.

ЗАРЕ́ВАТИ [зар'евати] дієсл., док. Почати ревіти, почати ревити. *Див. ще ПОРЕ́ВАТИ, РЕ́ВАТИ.*

ЗА́РЕВО [zare'vo], -а, с. Заграва.

ЗАРЕКТИ́СІ див. **ЗАРІКА́ТИСІ.**

ЗАРІ́БОК [zar'ibok], **зарі́бку**, ч. Те, що вдалося заробити.

ЗАРІ́ЗАТИ [zar'izati] дієсл., док. Зарізати: *Свиня́гу зарі́зали під двіста кі́ля, два ро́ки ма́ла.* Див. ще **РІ́ЗАТИ, ДОРІ́ЗАТИ, ПОРІ́ЗАТИ, РОЗРІ́ЗУВАТИ.**

ЗАРІКА́¹ [zar'ika], -у́, ж. Територія за рікою.

ЗАРІКА́² [zar'ika], -у́, ж. Вл. н.: мікротопонім – назва хутора і поля на території села Довге, яке розташоване на лівому березі Дністра: *Ора́ли на За́ріці. Вози́ли з За́ріки.*

ЗАРІКА́ТИСІ [zar'ikatıs'ı] дієсл., недок., **ЗАРЕКТИ́СІ** [zare'ktıs'ı] дієсл., док. Давати собі або комусь слово, обіцянку більше не робити чогось, не виконувати чогось, не підтримувати зв'язку з ким-небудь і т. ін. **■ не заріка́йсі** – не варто давати собі або комусь обіцянок не робити чогось, бо життя може скластися так, що цю обіцянку доведеться порушити.

ЗА́РИСТ [zar'ist], **за́росту**, ч. Волосняний покрив на тілі, переважно на обличчі.

ЗАРІХТÓВУВАТИ [zar'ixtovuvati] дієсл., недок., **ЗАРІХТУВА́ТИ** [zar'ixtuvati] дієсл., док. Унаслідок необережності, недбалого ставлення до когось, створювати проблеми з чийось здоров'ям: (бабуся про дітей) *То шо? Грію́т цілу́ зиму, грію́т* [дітей. – Авт.], *а в ма́ю заріхтува́ти?*

ЗАРІХТÓВУВАТИСІ [zar'ixtovuvatis'ı] дієсл., недок., **ЗАРІХТУВА́ТИСІ** [zar'ixtuvatis'ı] дієсл., док. Унаслідок необережності, недбалого ставлення до самого себе створювати собі проблеми з власним здоров'ям; необачно потрапляти в халепу: *Та ти ма́єш горь́чку! Ти так сі в теплі́ци ко́ло капу́сти заріхтува́ла.* (В індивідуальній саморобній теплиці гаряче, парно, і коли людина, навіть улітку, вийде з теплиці назовні та її обвіє вітер, вона може простудитися).

ЗАРІХТУВА́ТИСІ див. **ЗАРІХТÓВУВАТИСІ.**

ЗАРОБІ́ТКИ [zarob'itki], -ткі́в, мн. Заробітки: *Вона́ познайо́миласі з хло́пцем, почы́ла з ним ходи́ти, а за́раз пої́хала з ним куда́сь: не то вчи́тисі, не то на заробі́тки. Не зна́ю, вона́ міні́ не каза́ла.*

ЗАРОБЛ҃ЬТИ [zarobl'iti], **ЗАРОБЛ҃ЄТИ** [zarobl'e'ti] дієсл., недок., **ЗАРОБІ́ТИ** [zarob'iti] дієсл., док. **1.** Заробляти.

■ заробі́ти горі́д – а) (весною) орати присадибну ділянку або земельну ділянку в полі і садити та сіяти всі сільськогосподарські культури; б) (влітку) виконувати всі необхідні роботи з догляду за сільськогосподарськими культурами: знищувати шкідників, підгортати картоплю, прополювати та сапати кукурудзу і т. ін.; в) (восени) завершувати всі сільськогосподарські роботи на присадибній ділянці або земельній ділянці в полі (збирати врожай та орати город для майбутніх весняних польових робіт). *Те саме, що за́побрати горі́д.*

ЗАРОЇТИ див. ЗАРОЇЮВАТИ.

ЗАРОЇТИСІ див. ЗАРОЇЮВАТИСІ.

ЗАРОСІТИ [заро'сити] дієсл., док. Ідучи по вкритій рососою або мокрій від дощу траві, намочити тіло, взуття або одяг: *Я заросіла м'єштити.*

ЗАРОСИТИСІ [заро'ситис'і] дієсл., док. Ідучи по вкритій рососою або мокрій від дощу траві, намочити тіло, взуття або одяг. Див. ще **РОСІТИСІ**, **ОБРОСИТИСІ**.

ЗАРОСТАТИ [зарос'тати] дієсл., недок. **ЗАРОСТІ** [зарос'ті] док. 1. (про ділянку землі – вкриватися густою рослинністю, зарослями кущів, деревами та ін.) заростати: *Я ж неда́вно са́пала, а на горóді вже знов всьо заросло́ бурі́нами.* 2. (про людину – вкриватися волоссяним покривом на тілі, переважно на голові або обличчі) заростати: *Тобі вже підстри́гтисі́ треба́: диві́сі, як ти зарі́с.* Див. ще **ПОЗАРОСТАТИ**.

ЗАРОСТІ див. ЗАРОСТАТИ.

ЗАРОЇЮВАТИ [заро'йувати] дієсл., недок., **ЗАРОЇТИ** [заро'їти] док. перен. (собі) формувати собі якусь настирливу ідею, мету. **■ зароїти собі в голові** – видумати, нафантазувати: *Вона́ зароїла собі́ в голові́, що як він два́ра́зи відві́в її́ з та́нців додо́му, то вже обов'язко́во з нив вжéнісі.*

ЗАРОЇЮВАТИСІ [заро'йуватис'і] дієсл., недок., **ЗАРОЇТИСІ** [заро'їтитисі] док. (про яку-небудь настирливу ідею, мету) формуватися. **■ зароїюватисі (зароїтисі) в голові (кому)** – видумуватися, нафантазовуватися.

ЗАРПЛАТА [зарп'лата], -и, ж. (заробітна плата) зарплата. Наз. відм. мн. зарп'лати, зарп'лату́: а) – *Як ти не можеш мені гроші́ позичити? В тебе́ на подві́ру пенсі́ї, зарп'лати́* [тобто: багато членів твоєї сім'ї одержують хтось пенсії, а хтось зарплати. – Авт.]. – *Та які́ пенсі́ї, зарп'лати́? Дві́ пéнсіі́ і дві́ зарп'лати́;* б) *Зарп'лати́в нема́.*

ЗАРУБІТИ див. ЗАРУБЛЮВАТИ.

ЗАРУБЛЮВАТИ [зарубл'увати] дієсл., недок., **ЗАРУБІТИ** [заруб'ити] док. Підгинати і пришивати підігну́тим край виробу з матерії.

ЗАСІДЖУВАТИСІ [засиджуватис'і] дієсл., недок., **ЗАСІДІТИСІ** [засидітис'і] док., перен. Довго перебувати в гостях: *Да́ли вам ві́тити і закусі́ти? Гоні́т додо́му, нема́ чо́го́ там засі́джуватисі́.*

ЗАСИНАТИ [заси'нати] дієсл., недок., **ЗАСНУТИ** [зас'нути] док. Засинати.

ЗАСИПАТИ [заси'пати] дієсл., недок., **ЗАСІПАТИ** [зас'ипати] док. Висипати в що-небудь сипку речовину: *Пшени́цю а́бо про́со засипа́ют в сту́пір.*

ЗАСИРАТИ [заси'рати] дієсл., недок., **ЗАСРАТИ** [зас'рати] док. 1. Відправляючи природну потребу, покривати певну площу екскрементами. 2. перен. Погано господарювати на певній земельній ділянці: *Він свій горóд засро́в, а лю́дим розпо́відає, який то він вели́кий тазда́.*

ЗАСІБ [зас'іб], **за́собу**, ч. Засіб: *Ната́ля собі́ ко́лісь догоди́ла з міючими за́собами: мі́ла ва́нну, закри́лася, так те́рла, що аж одéржала алерг'ю́.*

ЗАСКЛАДНО [заск'ладно] присл. Надто складно (для розуміння): *Та то йому́ заск'ладно, поясні́ йому́ та́к, на хло́пський розум.*

ЗАСКОРОДЖУВАТИ [заско'роджувати] дієсл., недок. **ЗАСКОРОДИТИ** [заско'родити] док. Розрівнювати граблями свіжоскопану ділянку (напр., під грядки). Див. ще **СКОРОДИТИ**.

ЗАСКОРОДИТИ див. ЗАСКОРОДЖУВАТИ.

ЗАСЛАБНУТИ [заслабнути] дієсл., док. Захворіти: *Свиня їм заслабла, мусіли дорізати.*

ЗАСЛИНЕНИЙ [заслинений], -а, -е/-и, дієприкм. Заслинений.

ЗАСЛІНІТИСІ див. **ЗАСЛІНЮВАТИСІ**.

ЗАСЛІНЮВАТИСІ [заслинуватис'ї] дієсл., недок., **ЗАСЛІНІТИСІ** [заслинитис'ї] док. Вкриватися, вимазуватися слиною. Див. ще **СЛІНІТИСІ**.

ЗАСМЕРДІТИ [засме^рд'іти], **ЗАСМИРДІТИ** [засми^рд'іти] дієсл., док. (почати видавати неприємний запах) засмердіти. Див. ще **СМЕРДІТИ**.

ЗАСМЕРДЖУВАТИСІ [засмерджуватис'ї] дієсл., недок., **ЗАСМЕРДІТИСІ** [засме^рд'ітис'ї], **ЗАСМИРДІТИСІ** [засми^рд'ітис'ї] дієсл., док. Починати видавати неприємний запах унаслідок псування.

ЗАСМЕРДІТИСІ див. **ЗАСМЕРДЖУВАТИСІ**.

ЗАСМИРДІТИ див. **ЗАСМЕРДІТИ**.

ЗАСМИРДІТИСІ див. **ЗАСМЕРДЖУВАТИСІ**.

ЗАСНУТИ див. **ЗАСИНАТИ**.

ЗАСÓВУВАТИ [засовувати] дієсл., недок., **ЗАСУНУТИ** [засунути] док.

1. Засунути. 2. перен. Подіти десь, покласти в якесь віддалене місце: *Засунула м кудись рушнік, не можу знайти.*

ЗАСПА [заспа], -и, ж. Вл. н.: Назва поля, розташованого в сусідньому селі Довге.

ЗАСТАВАТИ [заставати] дієсл., недок., **ЗАСТАТИ** [застати] док. Заставати.

ЗАСТАВЛІТИ¹ [заставл'іти], **ЗАСТАВЛІСТИ**¹ [заставл'є^нти] дієсл., недок., **ЗАСТАВІТИ**¹ [заставити] док. Змушувати кого-небудь щось робити: *Вони його жбівлювали, до роботи не заставляли.*

ЗАСТАВЛІТИ² [заставл'іти], **ЗАСТАВЛІСТИ**² [заставл'є^нти] дієсл., недок., **ЗАСТАВІТИ**² [заставити] док. Закласти повністю всю площу певними предметами: (із розповіді жінки похилого віку, яка у 1934 році прийшла у с. Стриганці за невістку): *Моя свекруха була дуже скупя жінка. І все мені казала: як він'єш молоко, то з ним він'єш все – і сир, і сметану, і масло. І не дозволила мені пити свіже молоко, а всю півніцю заставлила молошнітами на квасне молоко.*

ЗАСТАТИ див. **ЗАСТАВАТИ**.

ЗАСТИВАТИ [застивати] дієсл., недок., **ЗАСТИТИ** [застити] док.

1. (про річ, предмет, речовину) холонути, ставати холодним: *Подивісі, чи молоко [його перед тим кип'ятили і воно було гарячим – Авт.] вже застило.*

2. перен. Оціпеніти, завмерти (від несподіванки, переляку і т. ін.). 3. Ставати на якийсь час непорушним, затаюватися. Див. ще **ЗАСТИГАТИ**, **ОБСТИВАТИ**.

ЗАСТИГНУТИ див. **ЗАСТИГАТИ**.

ЗАСТИНУТИ [застинути] дієсл., док. 1. Змерзнути. 2. (про річ, предмет, речовину) захонути, охолонути, стати холодним. Див. ще **ЗАСТИВАТИ**, **ЗАСТИГАТИ**, **СТИНУТИ**, **ПРОСТИНУТИ**.

ЗАСТИГАТИ [застигати] дієсл., недок., **ЗАСТИГНУТИ** [застигнути] дієсл., док. Те саме, що **ЗАСТИВАТИ**.

ЗАСТИТИ див. **ЗАСТИВАТИ**.

ЗАСТОРЦУВАТИ [засторцувати] дієсл., док. Поставити кого-, що-небудь вертикально, сторчма. Див. ще **ВІСТОРЦУВАТИ**, **ПРИСТОРЦУВАТИ**, **СТОРЦУВАТИ**.

ЗАСТРІЛИТИ [застріліти] дієсл., док. Застрелити.

ЗАСТРІЛИТИСІ [застрілітис'ї] дієсл., док. Застрелитися.

ЗАСТРО́МЛЮВАТИ [заст'ромл'увати] дієсл., *недок.*, **ЗАСТРОМІ́ТИ** [застро'мити] *док.* (у кого, у що) встромлювати щось гостре.

ЗАСТРО́МЛЮВАТИСІ [заст'ромл'уватис'і] дієсл., *недок.*, **ЗАСТРОМІ́ТИСІ** [застро'митис'і] *док.* **1.** (про щось гостре) встромитися. **2.** *образно, згруб.* Піти, подітися в місце, невідоме мовцеві: – *А де І́ван?* – *Та я не зна́ю, де́сь застро́мівсі.*

ЗАСТУ́ДЖУВАТИСІ [заст'уджуватис'і] дієсл., *недок.*, **ЗАСТУДІ́ТИСІ** [застуд'итис'і] *док.* Простуджуватися. *Див. ще ПРОСТУ́ДЖУВАТИСІ.*

ЗАСТУДІ́ТИ [застуд'ити] дієсл., *док.* Простудити: *Мій ма́лий нахлі́повсі студе́ного пові́трі і застуді́в го́рло.* *Див. ще ПРОСТУДІ́ТИ.*

ЗАСТУДІ́ТИСІ *див. ЗАСТУ́ДЖУВАТИСІ.*

ЗАСТУПА́ТИ [заступ'ати] дієсл., *недок.*, **ЗАСТУПІ́ТИ** [заступ'ити] *док.* Заступати. **■** *заступа́ти (заклада́ти, зало́жувати,) вۇ́хо (вۇ́ха) (кому); безос. заступа́є (заклада́є, зало́жує) вۇ́хо (вۇ́ха) (кому) – а) він починає глухнути (тимчасово або постійно); він не чує; б) перен. він навмисне не хоче чути того, що йому говорять.*

ЗАСУ́НУТИ *див. ЗАСО́ВУВАТИ.*

ЛІТЕРАТУРА

Осташ, Р. І. (2006). Із життя сучасних українських прізвиськ. 3. [У:] *Діалектологічні студії. 6: Лінгвістичний атлас – від створення до інтерпретації.* П. Гриценко, Н. Хобзей (ред.). Львів, с. 293–302.

Подано до редакції 12.09.2019 року

Прийнято до друку 10.10.2019 року